

Råde
kommune

rade.kommune.no

Handlingsprogram 2020-23

Rapportering 1. tertial

Overordnede strategier:

➤ **Utnytt ressursene på tvers gjennom samhandling og fokus på oppgaven**

Status: Innovasjonsteamet arbeidertverrfaglig for å finne nye fremtidsrettede løsninger for fremtidig arbeid. Arbeidet med Karlshusskogen og kommuneplanarbeidet er eksempler på tverrfaglig samhandling på tvers av virksomheter og nivåer.

➤ **Mot til å prøve nye ting (innovasjon)**

Status: Råde kommune har etablert en egen innovasjonsstrategi. Sentralt i denne strategien er fokusområdene innovasjonskompetanse, beste praksis, involvering av Rådesamfunnet og nyttiggjort – at vi får faktiske gevinster.

Pandemien har virkelig fått oss til å tenke nytt og løse oppgaver på nye måter. Bruk av digitale løsninger i arbeidet gjør for eksempel at vi har utviklet flere og andre måter å kommunisere på, som vi kan dra nytte av i videre arbeid.

➤ **Miljøbevisst kommune**

Status: For å bli en miljøbevisst kommune har vi vedtatt en klima- og energiplanen som setter ambisiøse mål for Råde kommune. Planen følges opp av et årlig klimabudsjett som gir oversikt over tiltak, kostnader, tidsfrister og ansvarsfordeling, og hvilken betydning tiltaket vil ha for klimagassutslippene i kommunen

I tillegg skal vi i gang med å bli sertifisert som miljøfyrtårn. Gjennom miljøfyrtårnstiftelsen får virksomhetene i kommunen et konkret verktøy til å jobbe målrettet med tiltakene i klimabudsjettet.

Videre skal vi etablere ti ladepunkter ved rådhuset i 2020. Dette skal gjøres når en felles rammeavtale med Viken fylkeskommune er på plass.

I 2020 har vi søkt om klimasatsstøtte til 25 nye ladepunkter og det er søkt om klimasatsmidler til utlån av elsykler. Vi ønsker å låne ut elsykler gratis til innbyggere. Vi har ikke fått svar på søknadene om tilskudd enda.

Klima og miljø er også godt forankret i forslaget til kommuneplanens samfunnsdel.

Administrasjon:

➤ **Utvikle administrasjonen med fokus på oppgavene**

Status: Stabene organiserer sitt arbeid med sterkt oppgavefokus. Stabene arbeider hele tiden med å redusere formelle hierarkiske strukturer og i stedet stimulere til at ansatte samhandler med bakgrunn i hvilken kompetanse som kreves for å få oppgavene løst.

➤ **Forbedre oppgaveløsningene gjennom tverrfaglig samhandling**

Status: Nedbygging av formelle hierarkiske strukturer gjør det enklere for ansatte å samhandle tverrfaglig rundt oppgaveløsningen. Stabene har organisert møtevirksomheten som oppgavemøter for å stimulere ytterligere til slik utvikling. Tverrfaglig arbeid krever at alle trener på å legge sin kompetanse ved siden av hverandre før analyser gjennomføres og tiltak iverksettes. Råde kommune benytter organisasjon- og ledelsesprogrammet LAP (Ledelse av prosesser) i arbeidet med å etablere prosesskompetanse og skape felles forståelse og ferdigheter i prosess- og utviklingsarbeid. Denne satsingen på kompetanseheving gjennom utviklingsprogrammet LAP, vil legge til rette for at alle ledere og en del sentrale ressurspersoner kan være aktivt med å utvikle Råde kommune til å ha fokus på å løse oppgavene i tett samarbeid med innbyggerne og i størst mulig grad på innbyggernes premisser.

➤ **Kontinuerlig forbedring/effektivisering av arbeidsprosesser**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Råde skal bruke Innovative anskaffelser i innkjøpsprosessen. Det skal være fokus på oppgaven og hvilke behov og ikke hvem og hvordan den blir løst. Vi bør være med på å løfte lokalt og regionalt næringsliv der det er mulig. Administrasjonen legger frem en sak på hvordan dette kan gjennomføres i løpet av våren 2020. FNs bærekrafts mål må være retningsgivende for arbeidet.*

Status: Forbedring og effektivisering av arbeidsprosessene, innovasjon og utvikling av organisasjonen gjøres for en stor del ved at myndiggjorte medarbeidere selv får lov til å fokusere på hvordan egne og organisasjonens oppgaver kan løses på smartere, mer effektive og fremtidsrettede måter. Ny og utvidet bruk av digitale verktøy og hjelpemidler har vært helt sentralt i dette arbeidet. Innovasjonsstrategien som er utarbeidet legger føringer for nyskaping i Råde. Innovative anskaffelser vil bli innarbeidet i innkjøpsstrategien som vil bli lagt frem for politisk behandling til høsten.

➤ **Være en tilrettelegger og ressurs for innbyggere, eksterne samarbeidspartnere, virksomheter og folkevalgte**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Fra 2023 innføres det bunnfradrag på eiendomsskatten. Bunnfradraget skal økes videre i perioden 2023-2027.*
- *Råde kommune skal ha en heltidskultur og vi skal på sikt ha mulighet til å tilby 100% stillinger. Det skal fremmes en sak for administrasjonsutvalget der man utarbeider en avtale mellom administrasjon, politikere og tillitsvalgte som forplikter oss i dette trepartssamarbeidet.*

Status: Utfordringene rundt C-19 har medført at det har vært nødvendig å tenke nytt rundt samarbeid internt og eksternt, både for administrasjon og folkevalgte. Nye digitale plattformer har fortløpende vært testet ut. Denne utfordrende situasjonen har bidratt til at kommunen nå gjør store utviklingsprang i dialog og samhandling, både internt og eksternt. Vi vil fortløpende vurdere vi vil bruke våre erfaringer og videreutvikle dette.

Innføring av bunnfradraget i eiendomsskatten fra 2023, vil bli lagt frem i forbindelse med økonomiplan 2021-24.

Kommunens satsning var planlagt startet opp med en heltidskonferanse i regi av KS. Helsehuset, TFF, representanter fra de tillitsvalgte og HR skulle delta. Konferansen ble dessverre utsatt til høsten som følge av pandemien.

Miljø, plan og teknikk:

➤ Oppgaveløsningene gjennom tverrfaglig samhandling

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- Råde kommune er positive til reetablering av Rygge Sivile Lufthavn

Status: Det er bevissthet på at tverrfaglig arbeid krever at alle legger sin kompetanse ved siden av hverandre før analyser gjennomføres og tiltak iverksettes. Det samarbeides vesentlig mer på tvers av faggrupper i saksbehandlingen.

Private aktører jobber fortsatt med å få til reetablering av lufthavnen.

➤ Ha oversikt over nåværende og fremtidig kompetansebehov

Status: Virksomhetens kompetanse er god. Imidlertid er det mange fagområder som skal ivaretas og det kan gi utfordrende prioriteringer. Sårbarhet i oppgaveløsning krever at vi søker å ha tvillingkompetanse knyttet til oppgavene som skal løses både ift. forvaltningstjenester og myndighetsutøvelse. Vi ser at flere av sakene krever fagspesifikk juridisk kompetanse pga. omfang og kompleksitet, ved behov, kjøpes juridisk rådgivning av advokatfirmaet som kommunen har rammeavtale med.

➤ Utarbeide / ferdigstille / revidere kommunale planer slik at disse til enhver tid er oppdaterte og i tråd med vedtak og føringer fra kommunale og overordnede myndigheter.

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- "I kommuneplanarbeidet skal vi:
 - Aktivt veksle inn dyrkbart areal med areal av ikke dyrkbar mark eller skog i arealplanen.
 - Legge til rette for utvikling av kysten for marin produksjon og maritim aktivitet.
 - Legge til rette for utvikling av turismen på en skånsom måte som kan gi arbeidsplasser og økonomisk aktivitet.
 - Sikre både fortetting og levende tettsteder/byggefelt, samt legge til rette for spredt boligbygging og mulighet for romslige byggetomter, der forholdene ligger til rette for det.
 - Positive til etablering av hotell i Råde

Status: Arbeidet med kommuneplanen pågår. Samfunnsdelen skal sluttbehandles og vedtas mai/juni. Arealdelen er planlagt lagt ut til høring september 2020 og sluttbehandles i februar 2021. I arealdelen vil verbalpunktene over tas med å vurderes opp mot overordnede føringer og forventninger til den kommunale planleggingen. Det gjøres en gjennomgang av eksisterende utbyggingsarealer som ligger i gjeldende plan. De arealene som ligger på dyrkbar mark eller skog skal vurderes vekslet inn i planarbeidet. Det vil gjøres vurderinger ift. utvikling av kysten.. Det gjennomføres nå en mulighetskartlegging for kystbaserte næringer i Østfold i regi av fylkeskommunen, denne kartleggingen vil tas med inn i arbeidet. Kartleggingen vil være med på å vise både hvilke områder som har potensialer og hvilke områder som er konfliktfylte.

Det gjøres også vurdering av områder for hytteutvikling i kommuneplanens arealdel. Det vil her legges vekt på å gi kommunen rom for verdiskapning og økt utvikling. Videre vil det gjøres vurderinger for muligheten for fortetting og utbygging. Det vil også i dette arbeidet undersøkes muligheter for etablering av hotell ved Krogstadfjorden.

Arbeidet med kommunal planstrategi er påbegynt. I forbindelse med planstrategien skal det utarbeidet en helseoversikt. Denne vil gi viktig kunnskap om status for Rådesamfunnet. Arbeidet med helseoversikten er godt i gang. Det er hentet ut statistikk og gjenstår nå å gjøre en gjennomgang av dette grunnlaget. Det vil i planstrategien gjøres en gjennomgang av hvilke planer som blir viktig å utarbeide for å nå samfunnsdelens mål og strategier.

Arbeidet med boligsosial handlingsplan pågår. Det er gjort gjennomgang av status for kommunale boliger. Det gjenstår nå å beregne fremtidig behov for sykehjemsplasser, samt det fremtidige behovet for omsorgsboliger for ulike brukergrupper.

➤ **Utbygge og rehabilitere vann- og avløpsnett slik at kvalitet og kapasitet er i tråd med innbyggernes behov, dimensjonert for klimaendringer og robust i forhold til tap og lekkasjer**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Det skal være en gjennomgang av de tiltak som er gjort i tilknytning til forbedring av vannmiljø for å se om det trengs tiltak eller vedlikehold. Vannområdet MORSA skal involveres i prosessen.*

Status: Det jobbes kontinuerlig med planlegging og utbedring av kommunes vann og avløpsledninger. De fleste av prosjektene i hovedplanen er ferdig prosjektert og grunneieravtaler er inngått. Anbudskonkurranser for utførelse av prosjektene vil nå utlyses.

Råde kommune er med i tre vannområder. MORSA, Glommas Syd og Ytre Oslofjord. Det er særlig i avløpsgruppa og gruppa for landbruk kommunen har deltatt det siste året. Det er tidligere utarbeidet handlingsplaner og tiltaksplaner for vassdraget. Det arbeides med oppfølging av tiltaksplan for planperiode 2016-2021. Hovedutfordringer i vannområde Morsa er for høye tilførsler fra næringsstoffer fra jordbruk og avløp. Over 90 % av vannområdet ligger under marin grense noe som fører til mye naturlig erosjon av leire og annen næringsrik jord. Det er dessuten store utfordringer knyttet til erosjon i flere av sideelvene og flom i Vansjø.

Det foreligger en årsrapport/oversikt over hva som er gjort i hele MORSA området og status på resultat / vannkvalitet.

➤ **Øke tilgjengelighet og effektivisere arbeidet gjennom digitalisering**

Status: Anbudskonkurranse for digitalisering av arkivet er igangsatt. Arbeidet skal ferdigstilles i år. Videre vil vi jobbe med å utvikle fulldigitale løsninger for plan og byggesaksbehandling.

➤ **Økt Innbyggerinvolvering**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Moltemyra prosjektet skal fremskyndes og det skal inviteres til dialog/folkemøte med innbyggerne for å jobbe videre med mulighetene som ligger i området.*
- *Invitere Handelsstanden i Karlshus og Saltnes for å lage en mulighetsstudie for sentrene med pynting, utsmykking og profilering ved jul og sommer.*
- *Råde kommune skal i samarbeid med næringslivet, jobbe med en plan for å løfte frem næringsområder i kommunen, slik at disse fremstår med en helhetlig utforming og estetikk.*

- *Råde kommune skal fortsatt invitere det private næringsliv inn, for å anerkjenne viktigheten av at privat og offentlig sektor jobber sammen. Prosjekter der det er naturlig å samarbeide med private, som for eksempel bygging av nytt Helsehus, skal dette vurderes og ønskes velkommen.*

Status: Det er i arbeidet med kommuneplanen og øvrige planer gjennomført en bred innbyggerinvolvering. Dette prosessen har vært godt tatt imot av innbyggerne. I tillegg har det vært gjennomført stand under Smaken av Råde/Parkfestivalen både i 2018 og 2019. Dette er et godt tiltak som vi ønsker å videreføre.

Det ble planlagt og sendt ut invitasjoner til åpent møte i Moltemyra (16 mars 2020) med grilling, for å få innspill fra frivilligheten, lag og foreninger og innbyggerne. Dette møte måtte avlyses på grunn av koronapandemien. Det blir gjennomført en form for digital medvirkning i stedet.

Samarbeidet med næringslivet om en plan for næringsområder er ikke påbegynt. Dette må sees i sammenheng med arbeidet med strategisk næringsplan for Mosseregionen som skal være ferdig høsten 2020. I den strategiske næringsplanen vil de ulike næringsområdene bli omtalt og det vil gjennomføres ulike verksteder/møter for næringsaktører i regionen før sommeren.

Innbyggerinvolvering vurderes fortløpende for alle relevante prosjekter, og vi jobber for at det skal være en naturlig del av vårt arbeid.

➤ **Eiendomsforvaltningen skal tilstrebe en miljø- og klimavennlig utvikling**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Administrasjonen bes legge frem en sak på el-forbruket i kommunen. Saken skal vise hvordan forbruket påvirker klimaregnskapet hvis man går over til alternative energi og strømkilder.*
- *Tilrettelegge for sykkelparkering i Karlshus, spesielt utenfor Rådhuset.*

Status: For framtidige utbyggingsprosjekter skal det vurderes hvilke tiltak som bør utføres for å oppnå en god miljø- og klimavennlig utvikling. For kommunens bygg vurderes det fortløpende om forbedringstiltak kan utføres. De fleste av kommunens formålsbygg har god miljø- og klimavennlig energiløsninger ved bruk av varmepumper og bergvarme.

Sak på el-forbruket utføres 3. tertial. Tilrettelegge for sykkelparkering er ikke påbegynt

➤ **Folkehelseperspektivet skal ligge til grunn for kommunenes utvikling**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Administrasjonen sammen med Kulturskolen må se hvordan man kan legge til rette for at skolemusikkorpset kan bestå. Saken legges frem for HOV.*
- *I løpet av 2020 bes administrasjonen fremme en sak på hvordan man skal få på plass de siste 300 meterne av gang og sykkelveien ved Eplehagen etter at Skolt har bygget sin del.*
- *Råde skal søke fylkeskommunen om å få til et prosjekt med sykkelfelt/vei på strekningen Karlshus-Tomb*
- *Etablere HC baderampe ved Vansjø i 2020 i forbindelse med prosjektet Karlshusskogen. Råde kommune i samarbeid grunneiere, søker eksterne midler for å oppgradere og forbedre tilgjengeligheten til Vansjø for allmennheten.*
- *Råde kommune bør søke samarbeid med nærliggende kommuner (Moss og Fredrikstad) for å gjøre deler av Kyststien universelt utformet. Her bør det søkes eksterne midler.*

- *Det skal lages en sak om hvordan kommunen arbeider med å støtte opp om en klima- og miljøvennlig utvikling av landbruket med tanke på avrenning til vassdrag/sjø samt hvordan lokalprodusert mat og verdier løftes.*

Status: Råde kommune har valgt å benytte strategisk folkehelseplan i sitt arbeid.

Strategisk folkehelseplan 2020-2037 ble vedtatt i 13.02.2020 i K-sak 02/20 Den beskriver kommunens overordnede strategier for folkehelsearbeidet og er førende for virksomhetenes valg av valg av mål og strategier. Helseoversikten – som er et kunnskapsgrunnlag for prioritering og konkretisering av strategiene er under utarbeidelse. Det er noe forsinket på grunn av koronakrisen, men kommer til politisk orientering i september.

Tiltakene som velges må gjennomføres i samsvar med mål og strategier i de ulike delene av organisasjonen og konkretisering og prioritering bør gjøres i forbindelse med fastsettelse av planstrategien.

Tiltak HC-tilpasset brygge på Ellingstranda er i byggesaksprosess, det er søkt om regionale folkehelsemidler for 2020 og Karlshus skole har mottatt 35.000 kroner til «Aktivitet i skolegården» og 20.000 kroner til innkjøp av «Utlånsutstyr til fysisk aktivitet». Spetalen skole viderefører parselhage fra 2019, etablert og drevet med regionale folkehelsemidler. Trafikksikkerhetsplanen inngår i kommunens skadeforebyggende arbeid, og er dermed en del av folkehelsearbeidet.

For å redusere trafikkmengde og hastighet i boligområder er det etablert fartsdempende tiltak, i form av fartshumper og skilting.

Trafikksikkerhetsgruppa har mye publikumskontakt og har gjort flere befaringer sammen med innbyggere som har gjort henvendelser. Kommunen har søkt, og fått tilskudd fra Viken fylkeskommunes trafikksikkerhetsutvalg til utbedring av trafikkforholdene rundt Karlshus skole. Tiltaket er under prosjektering og regnes ferdigstilt i løpet av 2020.

Fylkeskommunen har ikke avsatt midler gang og sykkelveiene. Således må kommunen fortsatt være aktive overfor fylkeskommunen, slik at tiltaket gis prioritet.

HC baderampe i Vansjø blir utsatt til turløypen er ferdig. Det er søkt friluftsmidler for 2020 og vi fikk tildelt kr 30 000 fra fylkeskommunen for skjøtsel rundt Amundbukta. I tillegg har vi fått tildelt kr 400 000 for turløypen i Karlshusskogen.

Det er et godt samarbeid med Viken fylkeskommune og nabokommuner om kyststien. For å vurdere å gjøre stien universelt utformet må det gjøres en mulighetsstudie av enkelte strekninger/eller hele. For å søke eksterne midler (spillemidler) må kommunen ha en egenandel.

Sak om hvordan kommunen arbeider med å støtte opp om en klima- og miljøvennlig utvikling av landbruket med tanke på avrenning til vassdrag/sjø samt hvordan lokalprodusert mat og verdier løftes vi påbegynnes til høsten

Administrasjonen har sammen med kulturskolen sett på muligheter for at samarbeidet med skolemusikkorpset kan legges bedre til rette for rekruttering. Det har også vært møter med korpset på administrativt nivå for å ha dialog om korpset sin status og mulig samarbeid med skolens SFO. Kulturskolen og korpset har hatt egne møter hvor det er vurdert hva de kan samarbeide om for å få flere medlemmer til korpset. Det er vurdert tiltak for å beholde aspirantene lenge nok til at de begynner i hovedkorpset og for å gi utfordringer til de eldste i korpset slik at de ønsker å fortsette så lenge de kan. Arbeidet fortsetter utover året og egen sak legges frem for HOV.

Helse, omsorg og rehabilitering:

- **Tilpasse tjenestene slik at innbyggerne i størst mulig grad kan mestre eget liv i eget hjem**
Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:
 - *Fortsatt fokus på «Leve Hele livet», hverdagsrehabilitering og forebygging.*

Status: Tverrfaglig ambulerende team organisert i psykisk helse har startet opp. Teamet skal bistå innbyggere som bor i eget hjem og som har behov for ekstra innsats for å kunne bo hjemme. Det er et økt fokus på pårørendestøtte. Pårørendestøtte er viktig for at innbyggere kan bo lengst mulig hjemme og pårørende kan gi den omsorgen til sine, som er nødvendig. Vi har fått prosjektmidler til å økt fokus på pårørendestøtte. Arbeidet er i oppstartsfasen.

Dagsenter tilpasses brukerne slik at de kan bo mest mulig hjemme. Dagtilbudet har vært stengt pga pandemien, men starter så smått opp i mai måned. Alternative tjenester gis i perioden for de som er i behov av det. Vi har kontinuerlig fokus på å utvikle gode arbeidsmetoder for å bedre kvalitet, kompetanse og kontinuitet i helse- og omsorgstjenesten.

Hverdagsrehabilitering er satt i system med strukturert samhandling mellom hjemmesykepleien og fysio-/ergoterapitjenesten. Det er tavlemøter hver uke med gjennomgang av kandidater.

Tiltak knyttet til «Leve hele livet» er utarbeidet og følges opp i virksomhet Helsehuset via virksomhetsplanen.

Det er et godt samarbeid med Eldrebølgen om levering av mat til hjemmeboende og kjøring til dagsenter.

- **Satsning på forebygging og tidlig innsats**
Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:
 - *Rådmannen bes opprettholde bassenget på helsehuset inntil videre. Samtidig må det jobbes for andre løsninger på sikt. En privat løsning, samarbeid med andre eller at det sees i sammenheng når det nye Helsehuset skal bygges. Dette må innarbeides innenfor eget budsjett.*

Status: Psykisk helse har som nevnt tidligere startet opp arbeidet med bo- og oppfølging, hvor det jobbes for å fremme muligheter for læring, mestring og økt selvstendighet for den enkelte. Målgruppen er mennesker med nedsatt funksjonsevne på grunn av rus, psykisk helse eller kognitiv fungering.

Tildelingskontoret jobber sammen med hjemmebaserte tjenesetere og fysio- og ergoterapitjenesten for å være tidlig inn der det kan tilrettelegges og arbeides for egenmestring. Fysio-/ergoterapi jobber også med forebygging og tidlig innsats i barnehager/skoler og kartlegger/veileder helsestasjon for screening, har gruppe med overvektbarn, barselgrupper og følger tett opp barn med behov for innsats fra tjenesten. De har også startet opp gruppetilbud med fokus på fallforebyggende arbeid for eldre.

Det jobbes med bruker- og innbygger involvering i alle tjenesteområder og i utforming av den enkeltes tjenester

Utover dette er bassenget på helsehuset i drift, men pandemien har medført at vi har holdt bassenget stengt, i tråd med sentrale føringer.

➤ **Jobbe systematisk med rekruttere og beholde kompetent personell, samt kompetanseheving hos eksisterende personell.**

Status: Kommunen har fortsatt utfordringer med rekruttering av høyskolepersonell. Det må jobbes videre med rekrutteringstiltak for disse gruppene. Det vurderes fagspesifikke stillinger ved utlysning for å gjøre stillinger mer attraktive.

Virksomhetene søker aktivt kompetansetilskudd via kompetanseløftet på relevante studier for å øke kompetansen hos eksisterende personell. Kommunen har satset på studiet med ledelse av prosesser – LAP for alle ledere og noen ressurspersoner. Det jobbes stadig med økt bruk av kompetanseheving via E-læringskurs.

Virksomhetene jobber med å få på plass opplærings- og kompetanseplaner.

For å redusere uønsket deltid vurderes alltid økning av stillingsprosjenter ved ledighet.

➤ **God disponering av boliger med og uten stasjonær bemanning som ivaretar innbyggere på bakgrunn av individuelle behov.**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Boligsosial handlingsplan: I fremtiden vil andelen eldre i bygda øke. Det vil være behov for rimelige boliger med mindre areal. Boligsosial handlingsplan bør vurdere boligtilbud for eldre. Slike boformer kan gi mer sosial stimulans og redusere ensomhet. Det vil sannsynlig også redusere behov for hjelp fra det offentlige. Dette bør vurderes i privat regi.*

Status: Det jobbes med kommunens boligportefølje. Boligteamet har faste møter hvor alle søknader knyttet til tildeling av bolig vurderes tverrfaglig, for å sikre en mest mulig hensiktsmessig fordeling. Det er utarbeidet gode retningslinjer for tildeling. Boligsosial handlingsplan er under utarbeidelse av en tverrfaglig administrativ gruppe. Gruppen har vurdert kommunens boligportefølje og behov pr i dag. Vi skulle også hatt et møte med Ks for å få en innføring i deres dataprogram for framskrivning av tjeneste og boligbehov. Møtet har ikke latt seg gjennomføre på grunn av Korona-pandemien.

Kommunen har planlagt oppstart av prosjektarbeidet knyttet til Helsehus/Barnehage. Det jobbes med regulering og etablering av bemannede boliger i Parkveien / Ringveien. I dette arbeidet jobber vi tett opp mot arkitekter og de pårørendes representanter, andre eksterne samarbeidspartnere inviteres ved behov.

Etter at kommunen foretok en mulighetsstudie av området Langbråten er det vurdert fra teknisk sin side at det bør foretas en ny reguleringsplan for området. Dette arbeidet har ikke iverksatt enda.

➤ **Tar i bruk velferdsteknologiske løsninger som understøtter helse- og omsorgstilbudet**

Status: Helsehuset har etablert en utviklingsgruppe for implementering av velferdsteknologi. Det jobbes tett sammen med andre kommuner om videreutvikling av velferdsteknologien og implementering av nye løsninger. Implementering av medisineringsstøtte og lokaliseringsteknologi planlegges innført i 2020. Det er tatt i bruk løsninger som sengealarmer og kamera i virksomhet tiltak for funksjonshemmede.

Digi helse er etablert, men så langt lite i bruk. Vi må i det videre arbeidet ha mer fokus på implementering av dette.

➤ **Fokus på aktivitet og felleskap**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *"Prosjekt «Dugnad for Råde». Vi ber om et prosjekt som kan involvere innbyggeren i Råde til «Dugnad for Råde». Tanken er at innbyggeren kan delta med sin dugnadsinnsats, når det passer hver enkelt og uten å forplikte seg til faste møtedatoer eller faste oppdrag. Vi ser for oss at organiseringen kan ligge hos Frivillighetssentralen og innbyggerne kan varsles gjennom et SMS system. («Eks; Neste tirsdag kl 18.00 tar vi med poser og rydder stranden. Vil du være med. Send 1 for ja send 2 for nei» Send STOPP hvis du ikke ønsker å motta slike varslinger fremover»)*

Status: Det jobbes med utvikling av alle kommunens dagtilbud. Egenbetaling på vårt dagsenter er endret til betaling for dagopphold i institusjon, jmf statens betalingssatser. Dette medfører en reduksjon av inntekter i forhold til tidligere år. Ansatte og ledere vurderer kontinuerlig hvordan tjenestene kan gis til det beste for innbygger. Pandemien har medført at de fleste dagtilbudene har vært stengt i perioden etter 13.03. Dette har medført et dårligere tilbud for tjenestemottaker og pårørende. Aktivitetene i omsorgstjenesten har fortrinnsvis foregått på sykehjem eller i omsorgsbolig på grunn av skjerming, men også fordi de fleste eksterne tilbud har vært stengt. Ansatte har vist stor kreativitet og det har likevel blitt gitt gode og varierte tilbud.

Råde Frivilligsentral har i starten av 2020 oppdatert hjemmesiden og blitt mer aktiv i sosiale medier. Her legges aktiviteter ut, både i regi lag/foreninger og i regi frivilligsentralen. Besøksvenn/aktivitetsvenn, småbarnstreff, trim/turgrupper, dans, leseglede sammen (Spetalen skole), språkvenn, hobbyverksted og medvandrer er noen av aktivitetene man kan finne her. Lokalene til Frivilligsentralen er flyttet til Allaktivitetshuset og har nå faste åpningstider for innbyggerne.

Arbeidet med prosjekt «dugnad for Råde» er på planstadiet og har ikke startet opp i 1.tertial. Vi jobber videre med å legge til rette for prosjektet.

Oppvekst og levekår:

- **Tidlig innsats og forebyggende arbeid for barn, unge og familier, med særlig fokus på utsatte barn**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Råde kommune skal utarbeide en handlingsplan for barnevernet i Råde. Denne skal være i tråd med barnevernsreformen og skal ha et sterkt fokus på det forebyggende og det tverrsektorielle.*
- *Råde skal søke om å bli en forsøkskommune på fritidskortet. (ref. Regjeringsvedtak om forsøksordning for fritidskortet)*
- *Det skal være fokus på fysisk aktivitet og kostholdslære i våre skoler. Dette i et forebyggende perspektiv, både med tanke på spiseforstyrrelser og livsstilssykdommer.*
- *Skolefrokost/grøt skal opprettholdes. Det skal også ses på denne muligheten for skoletrinnet 5.-7. klasse.*

Status: Barnevernsreformen skal gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, og styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats. Reformen er varslet å tre i kraft i 2022. Med barnevernsreformen får kommunene økt finansieringsansvar for tiltak i barnevernet. Dette skal gi kommunene bedre muligheter og sterkere insentiver til å prioritere forebyggende tilbud til barn og familier. De konkrete egenandelene for statlige tiltak vil fastsettes i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Kommunene vil bli kompensert for økt økonomisk ansvar for barnevernet gjennom en økning i rammetilskuddet. Råde kommune samarbeider med Smartkom kommunene i forhold til barnevernsreformen 2022. Mange av arbeidsoppgavene som tidligere har ligget til bufetat, blir overført omsorgskommunen, noe som vil utfordre oss i forhold til kompetanse, tverrfag og økonomi på flere områder. Vi vil bruke 2020 til å utforme en handlingsplan som setter oss i stand til å rigge barnevernet inn mot reformen 2022. Råde Kommune vil søke samarbeid både med fylkesmann og andre kommuner for å best mulig kunne iverksette nødvendige tiltak i henhold til handlingsplan. Handlingsplanen med dens tiltak vil måtte tilpasses etter hvert som nye veiledere og nye bestemmelser blir vedtatt.

Råde Kommune søkte om å bli en forsøkskommune på fritidskortet i 2020, men fikk avslag. Referatsak blir lagt frem i HOV mai 2020. Vi har fått innvilget kr 250 000,- fra BUFDIR for å arbeide med barn i fattigdom og inkluderende tiltak. Dette vil bidra til at barn og unge i Råde får muligheter til å delta på aktiviteter uavhengig av økonomiske forutsetninger, samt bidra til å skape gratis arrangementer for barn og unge.

Skolene gjennomfører aktiviteter for å sikre at verbalvedtaket blir fulgt opp og har laget årshjul for aktivitet; aktivitetsdager og uker, timer til fysisk aktivitet i timeplaner (5-6 klasse), ulike turneringer gjennom året, ski/skøytedager, vennskaps-dager med aktivitet, trivselsledere med fokus på aktivitet i friminutt. Alle skolene følger de nasjonale føringene for aktivitet og kostholdslære i skolene.

Karlshus skole har fått innvilget søknad om folkehelsemidler, og de skal gå til å videreutvikle skolegården slik at den legger til rette for økt fysisk aktivitet. Skolen har også fått innvilget søknad om trafiksikkerhetsmidler som har gått til innkjøp av sparkesykler, som bidrar til økt aktivitet i SFO.

Karlshus skole har tidligere gjennomført en pilot hvor man undersøkte muligheten og interessen for skolefrokost, og erfaringene er gode. Skolen vil vurdere om det er mulig å gi elevene tilbud om dette høsten 2020.

Vedtaket om kostholdslære er ivarettatt primært gjennom kompetansemålene i faget mat og helse. Videre gir skolene et omfattende tilbud om sunne matvarer gjennom en

abonnementsordning gjennom Tine. Skolenes SFO har fokus på sunt kosthold, og tilbyr en variert meny gjennom skoleåret. I forbindelse med prosjektet "Leseglede sammen" i løpet av våren/høsten 2020 vil Spetalen skole se på muligheter for et sunt måltid etter skoletid. Råde Ungdomsskole serverer frokostbuffé til ungdommen hver dag, som er godt besøkt. Her er det varierende pålegg og sunne alternativer for alle som måtte ønske.

De kommunale barnehagene er sertifisert som helsefremmende barnehager, og ivaretar kosthold og fysisk aktivitet gjennom dette arbeidet.

➤ **Helhetlig oppfølging av innbyggere med utgangspunkt i de tjenester den enkelte har behov for**

Status: Prosjektet Bedre tverrfaglig innsats (BTI) er igangsatt. Dette er en arbeids- og samhandlingsmodell for tjenester som møter målgruppen gravide, barn, unge og foreldre det er knyttet undring eller bekymring til. Hensikten med BTI-modellen er å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats uten at det blir brudd i oppfølgingen.

Tildelingskontoret har i tråd med strategien videreutviklet den helhetlige tilnærming til innbyggernes behov for tjenester. Veien til tjenester, sikrer helhet; fra søknaden blir mottatt om tjenester er det fokus på innbyggernes egne ressurser og den enkeltes hjelpebehov. Tildelingsteamet er et tverrfaglig team som innvilger og utmåler tjenester. Tverrfagligheten sikrer at vi bedre lykkes med å sikre riktig tjeneste på en helhetlig måte.

Brukermedvirkning er et fokusområde for alle som arbeider med å sikre helhetlig oppfølging og gode tjenester for innbyggerne i Råde. Det jobbes med å utvikle samhandlingsarenaer som sikrer både brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid som en nødvendighet for helhetlig tilnærming. Ansvarsgrupper og individuelle planer, hvor bruker selv eller dens pårørende er deltagere i utforming av tjenestetilbud og mål er eksempler på brukermedvirkning.

➤ **Utvikle skolebygg som nærmiljøarena**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *"Prosjekt «Råde skolen – En skole for fremtiden - en pilotskole». Det eneste vi vet om morgendagens arbeidsliv, er at vi ikke vet hvordan det vil se ut. Vi må derfor ruste barn og ungdom for denne usikkerheten. Kreativitet til å sette sammen sin kunnskap som fremtidsrettet og tilpasset de endringer som kommer vil være avgjørende. Kreative fag og aktiviteter bør derfor få en større plass i hverdagen. Administrasjonen bes legge frem saken som et prosjekt. Prosjektet skal fremme bedre samarbeid med kulturskolen, musikkorps, lag og foreninger. Prosjektet skal ta sikte på å tilby ulike aktiviteter i forlengelse med skolehverdagen. Idrett, musikkorps, foreningsliv skal være involvert. Vi ser gjerne at Råde søker om støtte og evt. midler om å bli en pilotkommune på dette området. Se også til Gjensidigestiftelsen, Sparebankstiftelsen o.l. for mulige samarbeidspartnere, men dette skal likevel ikke hindre prosjektet. Prosjektet bør kunne prøves ut fra høsten 2021.*

Status: Vi har flotte skolebygg i Råde kommune, og dette gir unike muligheter for å skape nærmiljøarenaer. Et samarbeid mellom skolene, nærmiljøutvalg, elevråd og foreldrenes arbeidsutvalg kan bidra til å utnytte dette potensialet.

Våren 2019 fikk Spetalen skole sammen med FAU og elevrådet midler fra Sparebankstiftelsen til et nærmiljøprosjekt; «Leseglede sammen». Dette nærmiljøprosjektet innebærer at biblioteket ved Spetalen skolen vil være åpent etter skoletid på tirsdager og torsdager. I løpet av våren/høsten 2020 vil det også bli muligheter for et sunt måltid samme dager. I tillegg vil det bli noen kveldsarrangement. Prosjektet er basert på frivillige, og målet er at dette skal bli et samlingssted for læring, lekselesing og samhold for barn, unge, foreldre, besteforeldre og andre innbyggere i Saltnes.

I løpet av våren 2020 vil oppvekst og levekår invitere Råde kommunes innbyggere og skolenes FAU-ledere til et samarbeid om utvikling av kommunens skolebygg som nærmiljøarenaer. Arbeidet med «Råde i skolen – en skole for fremtiden – en pilotskole» er i planleggingsfasen. Vi vil benytte samarbeidsformene som «Vi i Råde» er et grunnlag for. Vi vil invitere inn lag, foreninger, elever, foreldre og andre som ønsker å bidra sammen med oss i kommunen til en idedugnad. Vi ser for oss å forsøke å legge til rette for aktiviteter rett etter skoletid som er tilpasset elevenes ønsker, våre egne og våre samarbeidspartneres muligheter.

➤ **Satse på systematisk lese og skriveopplæring**

Følgende verbalvedtak rapporteres under denne strategien:

- *Rådeskolene søker om å bli en dysleksivennlig skole. En sak legges frem for HOV innen høsten 2020.*
- *"Fagfornyelsen 2020 LK20 trer i kraft fra skolestart 2020. Vi ønsker at det inviteres til åpne møter våren 2020, med tema og informasjonen:*
 - *fagfornyelsen*
 - *tverrfaglighet*
 - *spesialundervisning*
 - *psykososiale forhold*
 - *grunnleggende ferdigheter*
 - *digitale læremidler*

Det bør i etterkant lages en strategi for hele oppvekstsektoren, hvor man også ser prosjektet «Råde skolen – en skole for fremtiden» i sammenheng.

Status: Arbeidet med systematisk lese- og skriveopplæring er satt i system med en egen helhetlig strategiplan for språk, lesing og skriving. Dette arbeidet foregår på tvers av barnehager og barneskoler, samt mellom barneskoler og ungdomsskolen. Dette foregår med at ansatte i barnehagene og skolene møtes til felles lærende nettverk og deler refleksjoner for sammen å jobbe helhetlig med lese og skriveopplæring. Dette skal også bidra til å gjøre overgangene mellom barnehage og barneskole, og fra barneskole til ungdomsskole til en bedre opplevelse for våre felles barn og unge. Alle private barnehager deltar også i dette arbeidet sammen med våre kommunale tjenesteområder.

Det var invitert til et oppstartsmøte med dysleksiforeningen om sertifisering for dysleksivennlig skole i april, men dette måtte avlyses grunnet arbeidet med Koronapandemien. Dette følges opp videre.

Det var initiert ett møte vedr temaene i fagfornyelsen 20.mai hvor Thomas Nordal var blant foredragsholderne. Dette møtet må utsettes til høsten 2020. Det vurderes hvorvidt dette også kan være nyttig som temadag for HOV-utvalget i 2020.

➤ Fokus på integrering og inkludering

Status: Kommunen har lagt frem en sak til HOV-utvalget i mars hvor alle tiltak i integrerings- og inkluderingsplanen har blitt prioritert i planperioden. Denne skisserer våre strategier og satsningsområder i tiden fremover.

Skolen har en mottaksklasse for elever som ikke snakker norsk. Hovedandelen av elever som får dette tilbudet har kommet til Norge som flyktninger. Skolen sikrer integrering av disse elevene gjennom et systematisk samarbeid mellom mottaksklassen og den klassen de hører til i.

Det legges også til rette for inkludering ved at virksomheter tar imot kandidater fra NAV som har behov for språktrening/arbeidsutprøving.

I januar ble det gjennomført dialogmøte med flyktninger og innvandrere sammen med politikere, administrasjon og næringsliv. Dette ble et positivt møte med gode innspill, som skal legges grunnlaget for det videre arbeidet på feltet.

Vi følger opp den enkelte flyktning i forhold til introduksjonsprogrammet. Pr. i dag har vi bare noen få som er på dette. De fleste som har kommet til kommunen har gjennomført programmet. Vi har nå større fokus på arbeid og utdanning.

En utfordring vi ser når arbeidsledigheten stiger er språk hos innvandrere. Vi ser at særlig polske arbeidere som bor i kommunen, vil ha utfordringer i forhold til å få annet arbeid da flere av disse har begrensede norskkunnskaper. Dersom nåværende arbeidsgiver ikke tar de tilbake, vil de ha problemer med å finne annet arbeid. Dette gjelder for øvrig også de som av helsemessige årsaker må skifte jobb. For enkelte av dem kan dette bli kritisk, da det er språket som i størst grad hindrer dem å få annet arbeid, og ikke helseutfordringene. Dette vil kunne medføre at de ikke har rettigheter til arbeidsavklaringspenger, og kan bli gående lenge på dagpenger i påvente av nytt arbeid.

➤ Tett samarbeid for å hjelpe innbyggere over i arbeid og oppfylle aktivitetsplikten

Status: Det iverksettes flere tiltak for å få den enkelte i arbeid.

Miljøvaktmesteren gjør en veldig god jobb i den sammenheng i forhold til de som har aktivitetsplikt. Her tilrettelegges det slik at deltakerne er med påtar seg oppdrag og gjør vedlikeholdsoppgaver som trengs ivaretatt.

Det ble gjennomført bedriftsundersøkelse i februar måned, hvor alle på kontoret deltok gjennom å ha kontakt med utvalgte bedrifter. 20 bedrifter ble besøkt i den sammenheng, både små, mellomstore og store. Vi har delt kunnskap internt i forhold til den informasjon som fremkom i møtene slik at alle har god informasjon om bedriftene som ble besøkt.

Vi har tett oppfølging av innbyggere med ytelser fra NAV, enten det er kommunal eller statlig ytelse. Innsøking til tiltak har vært en stor del av avklaring mot arbeid, og for å oppfylle aktivitetsplikten. Her bruker vi bredt de tiltak som staten har av både kurs, utdanning, arbeidstrening og lønnstilskudd.

Forslag til endring av beregning av økonomisk sosialhjelp gjennomføres som et bidrag til å motivere flere for arbeid. Pr. i dag blir 1/3 av barnetrygden holdt utenfor ved beregningen. Erfaringer viser at familiene likevel søker om ekstra penger til gjennomføring av aktiviteter og annet som gjelder barna

Etter 12. mars, da Norge stengte ned det meste av aktivitet, har ledigheten i kommunen steget med ca 8 %, og nærmere 11 % av innbyggerne var ledig ved utgangen av april. I denne tiden har vi fulgt opp både innbyggerne og arbeidsgiverne tett ved telefonisk og digital kontakt. Dette har gitt oss bedre dialog med arbeidsgiverne enn vi hadde tidligere. Vi har i stor grad informert om hva NAV kan bidra med, og hvordan vi kan bistå dem bl.a. i en rekrutteringsprosess. Tilbakemeldingene fra arbeidsgiverne er veldig positive.

NAV Øst-Viken har organisert seg i 4 markedsregioner for å få et tettere og mer omforent markedsarbeid. Råde har lenge vært en del av Mosseregionen, og regionen er nå supplert med Indre Østfold og Nordre Follo. Samarbeidet er nettopp startet opp, men vi forventer at samarbeidet utvikler seg i løpet av høsten 2020, og at det blir laget felles strategi for alle.

Økonomiske endringer

Tiltak	Beløp	Status
Det blir opprettet et prosjekt som skal kartlegge og fremme en Heltidskultur i kommunen. Det kan hentes inn ekstern hjelp og det bør også søkes OU midler. Vi må tenke nytt og vi må tenke endring.	150 000	<i>Prosjektet er utsatt til høsten pga Korona. Oppstartseminar i mars ble avlyst og gjennomføres høsten 2020</i>
Økning støtte til lag og foreninger	100 000	<i>Utført</i>
Kulturuka. De siste 8 årene har støtten til kulturuka stått stille. Summen skal brukes til trykking av program og andre aktiviteter i kulturuka/Parkfestivalen	50 000	<i>Ikke utbetalt</i>
Støtte til BMX Europa Cup	60 000	<i>Under arbeid</i>
Støtte til bokprosjekt Kirkene i Råde	60 000	<i>Utbetalt</i>
Fremskynde Moltemyra prosjektet til 2020 (Driftskostnader)	75 000	<i>I arbeid</i>
Frokostgrøt ved ungdomskolen.	50 000	<i>U.skolen serverer frokostbuffet hver morgen, dette istedenfor grøt. Frokostbuffet er mer populært enn grøt som også har blitt prøvd ut.</i>
Dugnadsmidler: Øke mulighetene for å pynte opp Karlshus og Saltnes sommer/jul. Gjerne i samarbeid med SNU, Råde Handelsstand og frivilligheten.	100 000	<i>Gjennomført befarings/utemøte med SNU og Råde Handelsstand. De lager en plan (i samarbeid med kommunen) for pyntingen og ettersender regnskap. Kommunen overfører 25 000 for sommersesongen til hvert av tettstedene. De må dokumentere for bruk av midlene</i>
Råde kirkelig fellesråd. Kirkelig fellesråd bør vurdere et samarbeid med andre kommuner, for eksempel SMART Kom.	135 000	<i>Utbetales sammen med den kvartalsvise overføringen til fellesrådet</i>
Støtte til andre trossamfunn.	15 000	<i>Blir utbetalt når grunnlaget for utbetaling blir oversendt kommunen</i>
Det legges til rette for elektronisk utlånssystem. Dette skal kunne brukes i forbindelse med utleie av kano, el-sykler eller annet. Det bør også vurderes et elektronisk booking system av kommunens eiendom og lokaler	50 000	<i>Igang satt vurderinger for anskaffelser av egnet systemer.</i>
Holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget sosialstønad	400 000	<i>Pr. i dag holdes 1/3 av barnetrygden utenfor ved beregning av inntekt.</i>
Bussturer, Bli kjent i din kommune	20 000	<i>Under arbeid</i>
Fontenehuset	100 000	<i>Under arbeid</i>

